

Оптимальна кількість експертів визначається суб'єктом оцінювання системи стратегічних комунікацій. Зокрема, для об'єктивності оцінювання варто залучати як практиків, так і представників наукової спільноти з військової та цивільної сфер. Це дасть змогу більш широко підійти до оцінки предмета дослідження, а також всебічно вивчити спроможності та у разі виявлення проблемних питань якісно та комплексно підійти до їх вирішення.

Так, оцінювання ефективності системи стратегічних комунікацій системи Міністерства оборони України відбувається із використанням експертних методів (евристичний метод) оцінювання та оформлюється підсумковий документ, який містить рекомендації за результатами оцінювання.

Список використаних джерел

1. Про Стратегію воєнної безпеки України: Рішення Ради нац. безпеки і оборони України від 25.03.2021 р.: станом на 27 берез. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0022525-21#Text> (дата звернення: 02.05.2023).

2. Про Стратегічний оборонний бюлетень України: Рішення Ради нац. безпеки і оборони України від 20.05.2016 р.: станом на 21 верес. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0006525-16#Text> (дата звернення: 02.05.2023);

3. Про затвердження Порядку організації та здійснення оборонного планування в Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та інших складових сил оборони: Наказ М-ва оборони України від 22.12.2020 р. № 484. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-21#Text> (дата звернення: 02.05.2023).

*Шановалова Д. О., здобувач освіти;
Федотова О. О., д-р іст. наук,
старший науковий співробітник,
професор кафедри інформаційної діяльності,
Маріупольський державний університет, м. Київ*

ДІЯЛЬНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СЛУЖБ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ З ПІДГОТОВКИ АНАЛІТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Прискорений розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в Україні сприяв активізації процесу створення інформаційно-аналітичних структур та започаткуванню інформаційно-аналітичних служб. Під терміном «інформаційно-аналітична служба» маємо на увазі спеціальний підрозділ компанії, підприємства, організації тощо, який займається розробкою принципів та методів інформаційно-аналітичної діяльності.

Наразі в нашій державі існує низка аналітичних служб (на підставі статистичних даних УкрІНТЕІ сьогодні нараховується приблизно 70 діючих аналітичних сервісів). Головними їх послугами окреслюються:

- обробка та аналітичне узагальнення результатів проведених соціологічних досліджень;
- проведення моніторингу засобів масової інформації;
- розробка та написання матеріалів довідкового та прогнозного характеру [4].

Проте робота названих інформаційно-аналітичних служб на цей момент практично не узгоджена та належно не скоординована. Незрозумілі кінцеві адресати цієї продукції, та не відпрацьований алгоритм її одержання. Проблемно навіть визнати існування згаданих структур, оскільки вони не є частиною відкритих документно-комунікаційних систем держави, на підставі чого суттєво ускладнена сама процедура доступу до них [4].

Важливою ланкою системи інформаційно-аналітичного забезпечення є діяльність відповідних служб органів державного управління. Дослідження їх роботи дає змогу виокремити такі найбільші центри інформаційного забезпечення уряду, органів законодавчої влади та регіонів:

- аналітичні служби Секретаріату Президента України, Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України;
- інститути вироблення аналітичної інформації (Національний інститут стратегічних досліджень, Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова);
- мережа служб інформаційно-аналітичного забезпечення та обслуговування державних установ;
- служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (підрозділ у складі Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського, започаткований у 1992 р. задля впровадження у масовий обіг різних документів установи, моніторингу й обробки великих потоків інформації, а також покращення інформаційно-аналітичного сервісу для обслуговування суспільних інституцій держави).

У складі КабМіну України також функціонують відповідні інформаційно-аналітичні служби, що займаються аналізом, прогнозуванням, моніторингом, а також підготовкою інформаційно-аналітичної та нормативно-правової документації [3].

Працівники інформаційно-аналітичної служби державних органів влади з метою провадження операцій з оброблення інформаційних даних використовують певний набір інтелектуальних засобів. Спробуємо виокремити найбільш типові з них: здійснення робіт з прогнозування (формування прогнозів і тенденцій перспективного розвитку соціально-економічної та політичної сфери); моделювання структури управління за різними критеріями та параметрами задля вибору

найбільш ефективною для надання інформації управлінським підрозділам; спостереження за станом об'єкта управління та своєчасне виконання розпоряджень керівництва; проведення облікових робіт – збирання й одночасно систематична обробка інформації про наявність і рух ресурсів, а також про умови й явища, що відбуваються в галузі державного управління; порівняння показників, що характеризують окремі процеси; підготовка звітності – формування на базі первинної інформації зведених показників шляхом застосування створених каналів зв'язку.

Слід зазначити, що за результатами опрацювання первинних документів інформаційно-аналітичні підрозділи служб органів державної влади готують такі аналітичні матеріали:

- аналітичні огляди (деталізована оповідь, де надається узагальнена характеристика конкретного питання на основі даних, отриманих з різнопланових джерел);

- аналітичні доповіді (як основу для їх підготовки передбачають чималу кількість документів, містять виклад проблемних аспектів, висновків, пропозицій, та розраховані для відтворення в усній формі);

- аналітичні записки (являють собою ретельний аналіз обраної проблеми, включно з висновками, а також за потреби практичні рекомендації) [1];

- аналітичні статті (вміщує аналіз діяльності об'єкта моніторингу на основі масштабного фактажу). Структура документа містить вступ (з обґрунтуванням теми, постановкою проблеми), основну частину й висновки [5];

- аналітичні довідки (включають результати досліджень в управлінській сфері та створюються для викладу проблеми й формулювання теоретично узагальнених висновків). За структурою містять такі частини: анотацію, зміст, вступ, основну частину, висновки, підпис, програму);

- аналітичні підсумки та прогнози (ґрунтуються на ретроспективному аналізі першоджерел і враховують результати аналізу інформації, що віддзеркалює усі особливості змін стану структури й параметрів об'єкта дослідження для встановлення основних тенденцій згідно з майбутніми перспективами);

- аналітичні та інформаційні звіти (деталізований опис дослідження питання після завершення попередньо запланованого етапу). Має такі характерні елементи: титул; зміст; вступ; основна частина з аналітичною та проектною частинами; висновок; список використаних джерел; додаток [3].

Отже, на підставі розгляду функціонування інформаційно-аналітичних служб органів державної влади можемо зробити висновок, що сьогодні ці підрозділи реалізують функції з підготовки інформаційно-аналітичних і оглядових доповідей за колом соціально-гуманітарних питань; здійснюють аналітично-експертне оцінювання, написання висновків, оглядів відповідно до поданих законопроектів; узагальнення теоретико-практичного досвіду зарубіжних країн у галузі законодавства; моніторингу соціально-економічної ситуації в Україні з наступ-

ною розробкою аналітико-інформаційних та статистичних документів. Тематика аналітичних документів зумовлена тими нагальними питаннями, які вирішуються на урядовому рівні.

Список використаних джерел

1. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність: навч. пос. Київ: Університет «Україна», 2014. 417 с.
2. Захарова І. В., Філіпова Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 335 с.
3. Мандзюк О. Поняття та зміст аналітичної діяльності. *Інформаційне право*. 2017. № 10. С. 171–176.
4. Сорока М. Б. Національна система реферування української наукової літератури. Київ: НБУВ, 2002. 209 с.
5. Федотова О. Інформаційні агентства України як центри надання інформаційних послуг. *Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XXV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ*. Київ: МДУ, 2023. С. 269–271.
6. Філіпова Л. Я., Захарова В. І. Аналітична складова інформаційної діяльності: уточнення сутності, ознак і процесів Харківської державної академії культури. *Вісник ХДАК*. 2009. № 28. С. 44–52.
7. Яременко О. Функції української держави в інформаційній сфері: поняття та класифікація. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 6. С. 109–112.

**Шайхет С. О. канд. наук. держ. упр.,
Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського,
м. Київ**

АНАЛІЗ ПІДГОТОВКИ І ВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО

Аналіз підготовки і ведення психологічних операцій сьогодні викладений з позиції оцінювання інфраструктури операційного району. В операційному районі в інтересах психологічних операцій можуть бути застосовані різні інструменти реалізації спроможностей психологічного впливу – радіо, телебачення, типографічна продукція та інше. Причинно-наслідковий аналіз спроможностей психологічного впливу та ефектів психологічного впливу проводиться у концептуальних рамках для аналізу поведінки цільових аудиторій в контексті їх фізичного та соціального оточення.

Аналіз джерел [1, с. 10; 2, с. 15] показав, що під час підготовки психологічної операції головним завданням є проведення різних досліджень в інтересах планування психологічних акцій, які проводяться військовими частинами ПсО